

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

10 juni 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID EN GEZIN

INHOUD

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het actieplan voeding en beweging 2008-2015	1
Met redenen omklede motie	3
Interpellatie van mevrouw Elke Roex tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van de rusthuisprijzen en de impact van de zorgverzekering hierop	4
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borghht tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van het lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)	9

Voorzitter: de heer Luc Martens

Interpellatie van mevrouw Mieke Vogels tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het actieplan voeding en beweging 2008-2015

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de voorzitter, collega's, er komt een nieuw actieplan gezonde voeding en beweging 2008-2015. Ik denk dat dat een goede zaak is. Zoals dat gebruikelijk is, wordt dat ingebed in een hele procedure, die uitmondt in een gezondheidsconferentie in oktober 2008. De basis van dit nieuwe actieplan is de nationale voedselconsumptiepeiling van 2004, die ons nieuwe gegevens heeft bezorgd over hoe Vlamingen nu eigenlijk eten.

Mijnheer de minister, ongeveer alle aandachtspunten werden omgezet in gezondheidsdoelstellingen in het voorlopige actieplan dat nu circuleert: we eten te weinig groenten, te weinig fruit en te weinig vezelrijk brood. Aan de andere kant eten we te veel vlees en te veel uit de restgroep van de zogenaamde gezondevoedingspiramide, dat wil zeggen te veel gesuikerde en alcoholische dranken, koek, gebak, sausen enzovoort.

Uit de nationale voedselconsumptiepeiling bleek ook dat we zeer slecht starten. Het consumptiepatroon van kleuters en kinderen zit eigenlijk al totaal fout. Terwijl iedereen zegt dat goed begonnen half gewonnen is, zeker als het gaat over eet- en drinkgewoonten, zitten we daar absoluut niet goed.

De gegevens uit de voedselconsumptieprijzen 2004 zijn de inzet voor het nieuwe actieplan gezonde voeding, dat in oktober 2008 geïmplementeerd zal worden. Alle aandachtspunten uit de voedselenquête zijn omgezet in gezondheidsdoelstellingen, behalve, volgens mij, toch twee belangrijke dingen: de hoge vleesconsumptie en een beter voedingspatroon voor kleuters en kinderen.

Ik weet dat er momenteel een uitgebreide consultatie loopt, wat de normale procedure is als het gaat over nieuwe gezondheidsdoelstellingen. Het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) trekt, bij wijze van spreken, de boer op naar alle kanten van Vlaanderen, in Delphi-rondes en Delphi-teams. Ook de stakeholders werden ondervraagd en er zijn provinciale toetsingsdagen. Eind juni verwacht u de input van al dat werk op uw bureau.

Dit is nog net de tijd om als parlement ook nog iets te zeggen. Misschien is het goed om deze input nog mee te

nemen als annex bij de vele documenten die u zult krijgen eind juni.

Mijnheer de minister, waarom is de te hoge vleesconsumptie niet opgenomen in de doelstellingen, en waarom zijn er geen doelstellingen naar kinderen?

Het is natuurlijk wel zo dat kinderen onrechtstreeks bereikt worden via drie van de zes strategieën, die het bijvoorbeeld hebben over het verhogen van het aantal vrouwen dat met borstvoeding start – dat gaat natuurlijk ook over voeding van kinderen – en interventies rond evenwichtig eten en gezond bewegen in kinderopvang en scholen. Dat is allemaal positief, maar er wordt nogal eenzijdig de nadruk gelegd op het individu en de gemeenschappelijke voorzieningen. Het zou mooi zijn als we ook bij de voedingsindustrie en de horecasector een deel verantwoordelijkheid kunnen leggen, zeker als het over jonge kinderen en kleuters gaat.

Waarom worden de subdoelstellingen op een positieve manier geformuleerd voor de volwassen bevolking, maar niet voor de min-15-jarigen? Waarom worden de voedingsindustrie en de horeca niet iets meer geresponsabiliseerd ten aanzien van het actieplan, dat op dit moment vooral op het individu en op gemeenschapsvoorzieningen gericht is?

Een tweede belangrijk punt is de vermindering van de vleesconsumptie. Als de tekst aangeeft dat de vleesconsumptie 1,6 maal te hoog ligt in verhouding tot wat we nodig hebben, en heel wat onderzoeken aanduiden dat overmatige consumptie van vlees leidt tot hart- en vaatziekten, meer cholesterol, de vorming van bepaalde kankers, overgewicht enzovoort, zou men mogen verwachten dat er ook een positieve doelstelling is naar het verminderen van de vleesconsumptie.

Uit de enquête over ons consumptiepatroon blijkt dat het aantal mensen dat niet dagelijks vlees eet 43,7 percent is. Men zou perfect als positieve doelstelling kunnen vooropstellen dat het aantal mensen dat één dag per week geen vlees eet tegen het eindjaar van het nieuwe actieplan stijgt tot bijvoorbeeld 80 percent.

Mijnheer de minister, dit is des te belangrijker als we het in een ruimer perspectief bekijken, bijvoorbeeld met het oog op de klimaatverandering. Het feit dat de voedselprijzen alsmat stijgen, heeft onder meer te maken met het feit dat steeds meer mensen in de wereld dagelijks vlees eten. Het heeft ook te maken met het feit dat we op dit moment driftig op zoek zijn naar alternatieven voor olie als energie en bijvoorbeeld via agrobrandstoffen voedsel gebruiken om te tanken en niet om mensen eten te geven.

We weten ook heel goed dat er voor één kilo vlees veel andere voedselproducten, zoals maïs en graan, nodig zijn. Het zou mooi zijn om deze gezondheidsdoelstellingen aan te wenden om de bevolking in Vlaanderen ervan bewust te maken dat elke dag vlees eten absoluut niet nodig en bovendien ongezond is. Ook moeten we de mensen ervan bewust maken dat het verminderen van de vleesconsumptie, bijvoorbeeld door één dag per week geen vlees te eten of door elke dag wat minder vlees te eten, een stukje bijdraagt aan een herverdeling op wereldniveau en aan het bannen van de honger in het Zuiden.

Mijnheer de minister, ik herhaal mijn vragen. Waarom worden er voor de min-15-jarigen geen subdoelstellingen opgesteld? Waarom worden er geen duidelijke doelstellingen geformuleerd voor de vermindering van de vleesconsumptie? Hoe verhoudt de responsabilisering van de voedingsindustrie en de horeca zich ten aanzien van de 'empowerment' van het individu?

Ik hoop dat we nog op tijd zijn om de gezondheidsdoelstellingen op een positieve manier te beïnvloeden.

De voorzitter: De heer Tack heeft het woord.

De heer Erik Tack: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik deel uiteraard de bezorgdheid van mevrouw Vogels over voeding. Eten kan ons inderdaad ziek maken, en ik ben ervan overtuigd dat het voedingspatroon van de gemiddelde Vlaming er niet zo goed uitziet. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het heel belangrijk is om er zwaar in te investeren.

Het risico bestaat dat bij stijgende voedselprijzen de kwaliteit van het voedsel dat de mensen nog zullen kunnen kopen, zal afnemen. Ik bedoel daarmee de kwaliteit op het vlak van de gezondheid. Mensen zullen misschien veeleer goedkopere vleeswaren kopen dan mager vlees, en ze zullen misschien minder groenten kopen omwille van de prijs, die in toenemende mate een rol zal spelen bij de voedselkeuze.

Mijnheer de minister, ik ben er mij van bewust dat het voor u niet eenvoudig is om het voedingspatroon van de algemene bevolking drastisch te wijzigen, zeker als we rekening houden met de grote reclamebudgetten die bepaalde firma's elke dag inzetten om de Vlamingen, de Europeanen en de wereldburgers ertoe aan te zetten hun producten te kopen. Ik zal geen namen noemen, maar iedereen zal wel weten wat ik bedoel.

Toch denk ik dat het belangrijk is om zwaar te investeren in de jeugd. De jeugd, dat zijn immers de volwassenen van morgen. Ik vraag me af of het niet zinvol zou zijn om massaal in te zetten op de scholen en op een gezondheidswerker die elke week naar de klas komt om een aspect van de gezondheid te belichten. Ik heb dit ooit al eens voorgesteld. We zouden hier een verplicht

vak van kunnen maken waarover ook examens kunnen worden afgenomen. Dat lijkt me geen slecht idee. Voeding kan een onderdeel vormen van dat vak. Hebt u al de kans gehad om met uw collega bevoegd voor onderwijs, contact op te nemen om dit denkspoor uit te werken? Ik merk immers, en dat heb ik hier ook al gezegd, dat veel mensen, zelfs mensen die gestudeerd hebben, intellectuelen, bijzonder weinig weten over gezondheid en ziekte. Ik weet dat onze voorzitter zegt dat het onderwijs al heel veel te torsen heeft, maar toch is dit van een bijzonder groot belang en durf ik deze vraag voor een tweede, of misschien zelfs voor een derde maal tot u richten.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, uiteraard deel ik de bekommernis van de collega's en beaam ik de doelstelling, maar ik wil toch een kleine kanttekening maken. We mogen er niet van uitgaan dat er niet voldoende inspanningen worden gedaan. Zowel de media, de verenigingen als de voedselindustrie doen heel wat inspanningen. Binnenkort kunnen wij, indien wij dat willen, opnieuw stage lopen in een aantal bedrijven. Ik heb dat de voorbije jaren gedaan, en ik heb twee keer stage gelopen in een voedselbedrijf.

Als ik zie welke inspanningen er gedaan worden voor de gezondheid en ten aanzien van het onderwijs, dan mogen we de zaken niet te simplistisch stellen en mogen we de voedselindustrie of de reclame niet met de vinger wijzen. We moeten de verantwoordelijkheid in eerste instantie bij onszelf leggen. Er is een aanbod en er is een gezond aanbod, en als wij niet op dat aanbod willen ingaan, dan doen wij onszelf een probleem aan. Ik benadruk dat ik niet tegen preventie of tegen campagnes ben, maar ik wou toch deze kleine kanttekening maken, want we mogen niet doen alsof er niets of te weinig gedaan wordt.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Vogels, het is mogelijk dat mijn antwoord u zal ontgoochelen, maar de bespreking hoeft niet te ontgoochelen. Ik zal u vooral uitleggen dat we, anders dan men zou kunnen denken, in een procedure zitten waarin ik nog moet worden geconfronteerd met ontwerp teksten. Ik ben zinnens om de procedure, zoals die werd afgesproken, een kans te geven.

Ik wil die procedure nog eens in herinnering brengen. Ik heb het VIG in september 2007 de opdracht gegeven om de voorbereiding en de organisatie van een gezondheidsconferentie op te starten. In het najaar heeft het VIG een Vlaamse werkgroep met experts opgericht om het inhoudelijke traject van de gezondheidsconferentie

voor te bereiden. Tegen 10 maart 2008 moest het VIG een voorstel van actieplan indienen bij het Agentschap Zorg en Gezondheid om na te gaan hoe men voor deze gezondheidsconferentie alle sterke krachten van de samenleving kan bundelen, de expertise, de intellectuele kracht om te weten wat men hoort te weten en de krachten die cruciaal zijn voor het beïnvloeden van het gedrag. In april van dit jaar zijn er een zestal provinciale toetsingsdagen geweest om de eerste teksten te onderwerpen aan de opinie van de terreinwerkers en de belanghebbenden.

Ik veronderstel, mevrouw Vogels, dat u uw interpellatie vasthaakt aan teksten, die u ongetwijfeld gelezen hebt of die in uw bezit zijn gekomen, en die gebaseerd zijn op het overleg tijdens de toetsingsdagen. Er wordt nu volop gewerkt om de reacties van de toetsingsdagen te verwerken in een nieuw document, een document dat me in de komende weken voorgelegd zal worden en waaraan ik vervolgens mijn accenten zal kunnen toevoegen.

Ik heb hier enkele nuttige overwegingen gehoord. Op een ogenblik dat ik nog moet interveniëren in de procedure vind ik het niet bijzonder zinvol om een uitvoerig antwoord te geven. Ik wil dit vooral doen op basis van de teksten die me nog zullen worden overgemaakt.

Het actieplan bestaat uiteraard nog niet. Het is in wording. U ziet tekortkomingen in bepaalde teksten, maar ik wil daar nog niet op vooruitlopen. Ik wacht op de synthese die mij zal worden voorgelegd.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Het is het eeuwig terugkerende verhaal. Wie moet men als minister raadplegen? Men raadpleegt het middenveld en het parlement. Als men eerst het parlement raadpleegt, dan zegt het middenveld dat het niet geconsulteerd is. Het omgekeerde geldt ook.

Er moet naar een evenwicht worden gezocht tussen het primaat van de politiek en het betrekken van stakeholders. Als iets de lange weg der instellingen en stakeholders heeft afgelegd, dan wordt men als parlementslid vaak geconfronteerd met een tekst waar niets meer aan veranderd kan worden omdat er al zo lang over gepalaverd is. Dat is het frustrerende aan het parlementaire werk. Een parlementslid leeft gelukkig ook niet in een vide. We hebben ook contacten met het middenveld en de stakeholders. Als ik als parlementslid te horen krijg dat dit debat gaande is, dan moet ik dat hier naar voren kunnen brengen. Het is ook onze opdracht om dat te doen. Ik begrijp dat u zich nog niet wilt uitspreken omdat het plan nog niet af is.

Ik hoop dat ik er u met deze interpellatie van heb overtuigd om iets op te nemen over minder vleesconsumptie. Daar is heel veel mee te doen. Er kan heel wat worden

ondernomen op het gebied van koken zonder vlees. Ik wijs nogmaals op het punt van de kinderen. Ik ben het niet eens met mevrouw Van der Borgh. Er gebeurt al veel, maar de promotie voor frisdrank en koekjes in de buurt van en in scholen gebeurt op een subtiel manier. Moeten we daar niet op een open manier over praten? Scholen zijn voor een deel ondergesubsidieerd. Het is heel aantrekkelijk om op de speelplaats een cola-, danone- en wafelautomaat te zetten, want de opbrengst ervan gaat naar de schoolkas. De vraag is hoe jongeren worden aangezet tot een verkeerde manier van consumeren. Ze ontbijten 's morgens niet omdat ze op school een yoghurt of suikerwafel uit de muur kunnen halen. We moeten daar over durven praten.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Er zijn gezonde alternatieven.

Mevrouw Mieke Vogels: Er zijn natuurlijk gezonde alternatieven, maar die kan je niet uit de muur halen op school. Je kunt bijvoorbeeld geen wortel uit een automaat halen.

De heer Luc Martens: We zullen nog terugkomen op dit debat. We beschikken over instrumenten zoals vragen om uitleg, interpellaties en resoluties.

Mevrouw Vogels, u hebt gelijk dat het in de besluitvorming in alle democratische landen zoeken is naar een evenwicht. Het middenveld beschikt niet over het laatste woord, dat is altijd voor het parlement. Als het erop aankomt, kan er via de begroting worden gesanctioneerd. Dat is het ultieme middel, als daar een meerderheid voor gevonden wordt. Dit alles doet niets af aan het belang van het onderwerp.

Minister Steven Vanackere: De waarde van deze enkele minuten discussie is dat ik enkele dingen heb gehoord. Mevrouw Vogels vraagt naar een doelstelling voor de allerjongsten. Mevrouw Van der Borgh wijst op de individuele verantwoordelijkheid. Het is niet alleen een kwestie van weten, maar ook van gedragsbeïnvloeding. De heer Tack wees erop dat dit over de grenzen van de bevoegdheden heen gaat.

Ik neem het geheel van de bespreking mee, maar ik kan niet veel zeggen ten aanzien van een tekst die ik nog niet heb. Ik wacht op de syntheseoefening waartoe ik opdracht heb gegeven. Misschien zijn er andere versies van de tekst gemaakt dan degene die u in uw bezit hebt. Ik heb goed geluisterd en neem dit alles mee in de afweging die ik de komende weken zal moeten maken ten aanzien van het document.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door mevrouw Vogels en door de heer Tack werden tot besluit van deze interpellatie met

redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van mevrouw Elke Roex tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de stijging van de rusthuisprijzen en de impact van de zorgverzekering hierop

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex: Mijnheer de minister, wij konden het lezen in de kranten: vorig jaar vroegen 60 percent meer rustoorden dan het jaar voordien een dagprijsverhoging aan. De gemiddelde dagprijs steeg de afgelopen drie jaar met 7,15 percent. Door de snel stijgende inflatie vrezen de bewoners van rusthuizen voor nog sterkere prijsstijgingen. De schrik zit er bij de bevolking dan ook goed in.

De rusthuisprijzen worden gecontroleerd. De rusthuizen kunnen hun prijzen op twee manieren aanpassen: op basis van een dossier dat ze indienen bij de prijzencommissie van Economie, of door middel van een vereenvoudigde procedure die neerkomt op een indexaanpassing. Vorig jaar werd de prijzencommissie overrompeld met 1600 aanvragen voor prijsaanpassingen. In 2006 waren dat er maar een duizendtal. Veel rustoorden kozen voor de volledige procedure: dat is een stijging met 80 percent. Niet al deze aanvragen werden weliswaar volledig ingewilligd, maar de prijzen gingen dus wel de hoogte in. Het cijfer van 80 percent toont aan dat het om meer gaat dan enkel een indexaanpassing.

Eind vorig jaar publiceerde Het Nieuwsblad een 'rapport van de rusthuizen', waaruit bleek dat een rustoord in Vlaanderen gemiddeld 1286 euro per maand kost, dat is 42 euro per ligdag. De Vlaamse zorgverzekering van 125 euro per maand zorgt ervoor dat de meeste bewoners niet in de bestaansonzekerheid terechtkomen. Het aantal bewoners dat een beroep moet doen op het Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn (OCMW) om de rusthuisfactuur te betalen, is de voorbije jaren dan ook sterk afgenomen. Maar nu men de indruk krijgt dat de prijs van het rusthuis op drift dreigt te slaan, is het duidelijk dat de zorgverzekeringspremie steeds minder zal volstaan om de kloof tussen die factuur en het pensioen van de rusthuisbewoner te dichten.

In het opiniestuk van Guy Tegenbos wordt terecht opgemerkt dat daar het grootste knelpunt zit: het pensioen volstaat niet meer om de factuur van het rusthuis

te betalen. De eerste conclusie moet dus zijn dat het pensioen veel te laag is. We zullen dat niet allemaal kunnen oplossen met de zorgverzekering.

We lazten in uw reacties in de pers enkele boodschappen waarbij we ons toch wel enkele vragen stellen.

U wilt dat de volgende regering de zorgverzekering indexeert en u wilt de maximumfactuur in de zorg doorschuiven naar de volgende regering. Ja, u kunt tegenspreken wat in de pers verschijnt, dit is dan ook de gelegenheid om dat te doen.

Minister Steven Vanackere: U moet goed citeren. De kranten zelf citeren vaak niet goed. Als u bovendien met samenvattingen werkt, wordt het helemaal ingewikkeld.

Mevrouw Elke Roex: Er staat dat het debat meer tijd vergt en dat u het bijgevolg wilt doorschuiven naar de volgende regering. Ik heb ook maar dat gezegd: u wilt dat de volgende regering de zorgverzekering indexeert en de maximumfactuur in de zorg zal een werk zijn voor de volgende regering.

Voor ons is dat tweede teleurstellend. Wij hadden begrepen dat u nog iets zag in ons voorstel voor de maximumfactuur in de zorg, die, voor alle duidelijkheid, een maximumfactuur is in de thuiszorg en dus in het Thuiszorgdecreet thuishoort. U nam dat principe ook op in uw voorontwerp. Bovendien staat er heel duidelijk in het regeerakkoord: "We gaan naar een gefaseerde invoering van een maximumfactuur in de zorg." Dat lijkt mij zonder interpretatie mogelijk.

Bij het eerste voorstel, het indexeren van de zorgverzekering, kunnen we een aantal bemerkingen maken. Ten eerste is er de vaststelling dat het pensioen te laag is. Ten tweede: de zorgverzekering zonder meer verhogen kan veel rusthuisbeheerders ertoe aanzetten om ook de rusthuisprijs te verhogen. Een uitkering verhogen, die dan rechtstreeks verdwijnt in de rusthuiskas, is niet goed voor de mensen. Het is heel belangrijk om tegelijkertijd de prijzen onder controle te krijgen. We hebben daar veel instrumenten voor. We moeten bekijken hoe we de inflatie kunnen opvangen. De einddoelstelling van de zorgverzekering moet blijven: het rusthuis beter betaalbaar en dus goedkoper maken voor de ouderen en hun familie.

Inzake de controle op de rusthuisprijzen hebben wij volop meegewerkt aan de eerste fase van de staatshervorming. Een van de maatregelen daarin is de overheveling van de controle op de rusthuisprijzen naar de gemeenschappen, of toch van een bepaald deel van de rusthuisprijzen. Op die manier komt de prijscontrole in handen van de Vlaamse Regering. De rusthuisprijs behoort op dit moment tot de bevoegdheid van de

federale overheidsdienst (FOD) Economische Zaken. In Vlaanderen is wellicht de minister van Welzijn verantwoordelijk en wordt de bijdrage van de bewoner uit de economische sfeer gehaald. Bovendien kan Vlaanderen dan consequent zelf nagaan hoe het de bijkomende kwaliteitseisen die worden opgelegd aan de rusthuizen, zal subsidiëren.

Gaat u ermee akkoord dat we in de rusthuizen, net zoals in de hele zorgsector, niet de economische logica van de galopperende inflatie mogen aanvaarden, maar moeten werken met een strakke prijsbeheersing? Welke voorbereidingen hebt u al getroffen om te komen tot deze prijsbeheersing mocht de goedkeuring van het eerste pakket van de staatshervorming er toch komen? Hoe wilt u de maximumfactuur in de zorg vorm geven, zodat de zorgverzekering ten goede komt aan de bewoners en niet enkel aan de rusthuisbeheerders? Mogen we het ontwerp van decreet inzake thuiszorg binnenkort in de commissie verwachten zodat we allen samen onze verantwoordelijkheid kunnen opnemen om te vechten tegen de steeds stijgende kosten waarmee de zorgbehoevenden thuis geconfronteerd worden? Dat is nodig, want de inflatie is ook daar nefast.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Deze interpellatie overvalt me omdat ik de aangepaste agenda nog niet heb ontvangen. Ik heb zopas met de secretaris overlegd dat het wellicht beter is dat we die agenda in de toekomst per mail zouden krijgen, zodat we dit goed kunnen voorbereiden.

Mevrouw Roex, u brengt een aantal zaken samen in één interpellatie: enerzijds de discussie over de factuur van de rusthuizen, de prijszetting die vandaag zowel op het federale als op het Vlaamse niveau wordt bepaald, anderzijds de discussie over de zorgverzekering, over de maximumfactuur en over het Thuiszorgdecreet. Dan is er nog het probleem van het moment waarop Vlaanderen bevoegd zal zijn. Ik wil over al deze zaken een ernstig debat voeren, maar dan moeten we dat ook zo aankondigen.

De opmerking over de indexering van de zorgverzekering is een mes dat aan twee kanten snijdt. Als we dat vooropstellen, moeten we ook overwegen om een indexering te doen aan de ontvangstzijde, namelijk de bijdragen. De uitgaven indexeren zonder de inkomsten te indexeren doet een groot probleem ontstaan.

De rusthuisfactuur is ook onze verantwoordelijkheid. Vandaag slaat een groot deel van die factuur op bijstand van personen. De verzorgenden die in de rusthuissector actief zijn, vallen onder bijstand aan personen. Moeten we dat niet weghalen bij het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering (RIZIV) en het laten financieren door Vlaanderen? Ik had daarover een vraag om uitleg ingediend, maar die staat vandaag niet op de agenda. Ik hoop dat ze volgende week op de agenda staat.

Ik had een schriftelijke vraag gesteld over het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (VIPA) en ik ben achterovergevallen toen ik het antwoord kreeg. Mijn vraag was hoeveel voorzieningen de voorbije vijf jaar nieuw werden erkend, en hoeveel er met VIPA hebben gewerkt, opgedeeld per juridische structuur. Nu blijkt dat er over de voorbije vijf jaar, van 2002 tot 2007, slechts 39 voorzieningen met VIPA-middelen hebben gewerkt. Mijn spontane reactie was: moeten we nog al dat geld blijven geven, kunnen we de middelen niet heroriënteren?

Er zijn ook nogal wat maatregelen die wij opleggen, met de beste bedoelingen en in het belang van de bewoner, maar die de voorzieningen op kosten jagen. Denk maar aan de toegankelijkheidsnormen en de energieprestatienormen. Dat zijn heel intensieve maatregelen, die bijkomende kosten vergen van de voorzieningen en die soms worden doorgerekend aan de bewoners. Daar hebben we vandaag geen zicht op.

De heer Luc Martens: Er is een spanningsveld tussen de inkomens van grote groepen mensen en de gehanteerde prijzen. Er is een behoorlijke druk op een grote groep, al is het invoeren van de zorgverzekering wel-doeend geweest. We zien dat het aantal mensen dat een beroep moest doen op het OCMW sterk gedaald is.

Enkele jaren geleden heeft de toenmalige Kristelijke Beweging van Gepensioneerden (KBG), nu OKRA (Openheid, Kristelijk, Respect, Actief), een actie gevoerd rond de prijzen. Er is een doorlichting gebeurd van de prijzen, en de conclusie was dat die prijzen niet overdreven hoog waren. Het kost veel voor degene die het moet betalen, maar er waren geen misbruiken te zien in de kostenstructuur.

Er is een groot probleem met de tussenkomst van de federale overheid in de te betalen kosten. Er worden nog te veel kosten door de overheid doorverwezen naar de klant. Dat zijn belangrijke elementen om actie rond te voeren, los van de behoefte aan voldoende plaatsen voor zwaar zorgbehoevenden. Blijft de vraag wat de programmaties zijn en hoe ze aankomen. Elke minister heeft een gevecht moeten leveren om een grote korf binnen te halen en op een billijke wijze te verdelen over Vlaanderen. Na elk gevecht blijven we achterop-hinken ten aanzien van de behoefte. Dat maakt het schrijnend, en het dwingt sommige instellingen tot een soort instroombeleid.

Het prijzenbeleid valt onder de bevoegdheid van de FOD Economische Zaken. Het Vlaams niveau heeft dit niet zomaar in de hand. Er moet een dossier worden ingediend. Daarover wordt niet beslist op Vlaams niveau. Als het al onrechtmatig zou zijn, dan is het niet op de eerste plaats Vlaanderen dat een beslissing kan nemen.

In de gehele kostenontwikkeling die we in de samenleving kennen, is dit voor veel mensen een reëel probleem.

Mevrouw Roex, u zegt wel een aantal dingen waarover ik me verbaas. U zegt dat het ten goede moet komen van de bewoners, en niet alleen van de rusthuisbeheerders. Ik vind dat een straffe uitspraak die hier zwart op wit staat. Veel beheerders doen dit met een groot hart en stoppen daar veel vrije tijd in. U culpabiliseert hen. U zegt dat zij diegenen zijn die de zorgverzekering in hun zakken stoppen. Ik aanvaard het falen van en de noodzakelijke amendementen op de zorgverzekering. Laat het duidelijk zijn dat ik geen zin heb om mijn verleden te verdedigen. Ik weet wel dat we bij de opzet de wil hadden om de zorgverzekering maximaal ten goede te laten komen van de bewoners. Dat concept is niet verlaten. Ik vind dit een bijzonder zware uitspraak die ik niet graag op papier zou zetten, maar dat is niet mijn verantwoordelijkheid.

Mevrouw Elke Roex: De context die ik heb geschetst, is dezelfde als deze die u schetst. Er is de federale bevoegdheid die in het eerste pakket van de staatshervorming naar Vlaanderen zou gaan. Als morgen de zorgverzekering wordt geïndexeerd, moeten we er ons voor hoeden dat dit niet automatisch zorgt voor nog 1000 aanvragen voor prijsverhogingen. U begrijpt me dus verkeerd.

Rusthuisbeheerders die steeds hebben gearzeld om de prijsverhoging door te voeren die ze zouden moeten doorvoeren als ze de economische logica van hun bedrijf volgen, zullen deze pas doorvoeren als ze zien dat mensen er middelen voor hebben. Daar moeten we voor oppassen. Als we zelf de instrumenten in handen hebben om de prijzen te controleren, moeten we ervoor zorgen dat niet de economische logica primeert. Die zullen we met de indexering van de zorgverzekering nooit kunnen volgen. De indexering van een bedrag van 125 euro zal nooit het verschil opleveren. Daar zullen we de zaak niet mee oplossen. De rusthuisprijzen moeten worden beheerst, maar we moeten ook de consequenties trekken in het eigen subsidiekanaal. Dat staat los van een Vlaamse of federale bevoegdheid. Wat we doen voor de mensen, moet ook ten goede komen van de mensen. De rusthuissector moet betaalbaar zijn, maar hij moet ook kunnen overleven.

De voorzitter: Mevrouw Van Linter heeft het woord.

Mevrouw Greet Van Linter: Vooral in het Brusselse stond men oorspronkelijk afwijzend tegenover de zorgverzekering. Uiteindelijk heeft men zich in bepaalde gemeenten massaal aangesloten. Het gebeurde dat de bedragen van de zorgverzekering niet op de rekening van de rechthebbende terechtkwamen, maar op de rekening van het OCMW. Die bedragen raakten zelfs niet in de boekhouding van het bejaardentehuis. Het tehuis zat met een tekort aan middelen, terwijl die bedragen ergens

anders werden gerecupereerd. Dit is misschien een andere kwestie, maar het bestaat wel.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: De angst dat de zorgverzekering ten goede zou komen van de rusthuisbeheerders, bestond ook toen we ze invoerden. Toen dachten velen dat er massaal veel aanvragen zouden komen om de rusthuisprijzen op te slaan. Dat is gelukkig niet gebeurd. Mensen die een rusthuis exploiteren, rekenen alleen maar de kosten door die ze echt moeten doorrekenen. Hoewel de FOD Economische Zaken op een ander niveau zit, zijn ze daar vrij correct mee omgegaan. Dat is nog altijd zo. Niet alles wat van het federale niveau komt, is d'office onze vijand.

Mevrouw Roex, u hebt gelijk dat we steeds blijven uitstellen. Er wordt uitgesteld op federaal niveau, en er wordt uitgesteld op Vlaams niveau. Iedereen weet dat in het kader van de staatshervorming het federale niveau ondergefinancierd is. We zullen als volwassen mensen sowieso moeten afspreken hoe we de herfinanciering van het federale niveau zullen organiseren, wil het de vergrijzing kunnen volgen. Dat gaat zowel over pensioenen als over het betalen van een rusthuis.

Wat onze eigen verantwoordelijkheid betreft, is het niet gelukt met de vorige meerderheid. Het lukt blijkbaar ook niet meer in deze meerderheid om tegemoet te komen aan de initiële bedoeling van de zorgverzekering, namelijk om via een inkomensgebonden bijdrage de niet-medische zorgkosten te dekken. Vooral de inkomensgebonden bijdrage ligt politiek moeilijk om door te drukken.

Mijnheer de minister, slechts een jaar scheidt ons van de verkiezingen. Ik begrijp het als u zegt dat het niet meer voor volgend jaar zal zijn. Ooit zullen we die knoop echter wel eens moeten doorhakken. Als we het menen met de Vlaamse zorgverzekering, dan moeten we ervoor zorgen dat die de niet-medische zorgkost dekt. Mevrouw Roex heeft gelijk dat een indexering daarvoor niet volstaat. Daarvoor zullen andere maatregelen moeten worden genomen. Als dit niet kan, stoppen we er misschien beter mee. Dit hobbelt nu voort als een onvolkomen product. Het is met goede intenties gestart, maar het blijft in de startblokken hangen.

De voorzitter: Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Vanackere: Mijnheer de voorzitter, dit is een erg interessante discussie. Mevrouw Vogels, u wijst op de onvolkomenheden van de zorgverzekering. Een recente studie toont aan dat door het bestaan van de zorgverzekering de objectieve bestaansonzekerheid in Vlaanderen met 14 percent vermindert. Onvolkomen? Dat zal allicht wel. Wat bestaat er voor volkomens in de politiek, en zeker in de politiek in ons land?

Ik kan u de details van de studie overmaken, ik heb ze nog maar net binnen. Van die 14 percent is 2 percent te danken aan de meest recente beslissing om de uitkering voor de zorgverzekering voor zorgbehoevenden die thuis verblijven nog eens met 10 euro op te trekken. Die beslissing gaat in op 1 juli.

Laat ons praten over de onvolkomenheden. Er zijn belangrijke discussiepunten aangehaald die zich vooral op federaal niveau situeren, maar dat is geen reden om er niet over te discussiëren. Eigenlijk spreken we over de dagprijzen. Iets wat de prijzen vanuit een economische logica kan beïnvloeden, is het inkomen van diegene die het product wil kopen. Daarnaast zijn er de subsidies voor diegene die het product produceert. De dagprijzen, de subsidies en de inkomens van de senioren situeren zich – abstractie makend van nuances – voor het overgrote deel op het federale niveau.

De dagprijzen zijn helemaal een federale bevoegdheid. We zijn niet bevoegd voor het bepalen van de dagprijzen. We hebben wel een zekere marge om de transparantie van de prijzen te beïnvloeden. We hebben die marge trouwens gebruikt met het besluit van 1 juli 2007 om te bekomen dat meer supplementen zouden worden geïntegreerd in de dagprijs. Dat is geen prijscontrole, maar wel een grotere transparantie voor de bewoner.

Uitbaters of initiatiefnemers die kans geven om aan een correcte en toegankelijke prijs te functioneren, is een subsidiekwestie. Op de animatiefunctie na is dat een federale bevoegdheid. Misschien echter toch niet helemaal: ik zal straks iets zeggen over Protocol 3 en onze impact daarop. Het gaat hoe dan ook om federale middelen.

Het inkomen van de senioren is in de eerste plaats een kwestie van de hoogte van de pensioenen in ons land. De zorgverzekering kan een belangrijke aanvulling zijn. Het kan echter nooit de ambitie zijn om met de zorgverzekering eventjes dat probleem op te lossen.

Ik heb laten uitzoeken hoe het nu eigenlijk zit met de prijzen. U zult misschien een beetje verbaasd zijn over deze oefening. Over de afgelopen drie jaar was er een gemiddelde stijging van de rusthuisprijzen met 7,15 percent. Als ik de inflatie van 6,39 percent daarvan aftrek, dan kom ik aan 0,76 percent dat nog te verklaren is. Ik leg daarnaast de integratie van de supplementen in de dagprijs. Die oefening is nog aan de gang omdat accuraat moet worden nagegaan welk gedeelte van de prijsverhogingen te maken heeft met het integreren van supplementen. De FOD Economische Zaken heeft berekend dat supplementen bovenop de dagprijs gemiddeld 1,46 euro kunnen kosten ten opzichte van een gemiddelde dagprijs van 38,83 euro, ofwel 3,76 percent. Met andere woorden, als men de supplementen consequent integreert in de dagprijs – ik zeg niet dat dit al gebeurd is –, dan is al een veelvoud van het verschil verklaard. Als een kwart van de

bestaande supplementen in de dagprijs is geïntegreerd, dan overstijgt dat al het effect dat men zou verwachten. Dan zou de stijging van de kostprijs in de rusthuizen eigenlijk meer dan 7,15 percent moeten bedragen, gewoon rekening houdend met de inflatie.

Het vermoeden dat er wordt geprofiteerd of dat er boven de inflatie zou worden gewerkt, blijkt helemaal niet uit de cijfers. Integendeel, uit deze analyse blijkt dat de leefbaarheid van de sector niet is versterkt en dat minstens de bescherming van de senior ten opzichte van de stijgende inflatie gewerkt heeft als het gaat over de controle van de dagprijzen. Dat is een feitelijkheid die als achtergrond kan dienen.

Zowel voor de individuele prijszetting in de rusthuizen als voor het gros van de financiering is de federale overheid bevoegd. Indien ze dat nodig acht, kan ze globale maatregelen nemen inzake prijsbeheersing in de rusthuizen. De gemeenschappen kunnen natuurlijk wel bijkomende maatregelen nemen in het kader van de bescherming van de bejaarden – denk maar aan de zorgverzekering.

Inzake de financiële leefbaarheid van de voorziening moet elk beleid rekening houden met de economische realiteit die gepaard gaat met de exploitatie van een voorziening, ook als dit in de welzijns- of gezondheidssector is. Een economische benadering is ook een andere manier om te zeggen dat mensen die in de sector werken, correct moeten worden betaald. De leveranciers van wat daar wordt gebruikt, moeten een eerlijke prijs krijgen. ‘Economisch’ heeft veel minder te maken met een soort kapitalistische benadering als wel met het idee dat alle productiefactoren die aanleiding geven tot het creëren van de meerwaarde die zorg is, een eerlijke vergoeding moeten krijgen.

Dat is stap één. Dat is ook economisch. We moeten beginnen met het er allemaal over eens te zijn dat de mensen die in deze sector werken een eerlijke vergoeding krijgen, dat zij ook hun lonen aangepast willen zien aan de levensduurte, en dat het geen pas geeft daarvan te vinden dat het per definitie een misbruik is. Vervolgens moet men zien hoe men dat financiert. En dan zijn er inderdaad maar twee wegen: de dagprijs en de subsidie.

Mevrouw Van der Borghet heeft er terecht op gewezen dat de exploitatiekost ook vaak verbonden is met kwaliteitseisen die wij, vaak om goede redenen, opleggen, en dat om de kwaliteit van de zorg te bewaken, de verschillende bevoegde overheden, waaronder wij, normen opstellen waaraan de rusthuisuitbater moet voldoen. Die normen brengen vaak kosten met zich mee, onder andere personeels- en aankoopkosten, financiële kosten, kosten die verband houden met de infrastructuur.

Hoe komt men dan tegemoet aan de noodzakelijke vergoeding van die productiefactoren? Men heeft enerzijds de subsidies van de overheid en anderzijds de betaling van de dagprijs en de supplementen door de bewoner van het rusthuis. De subsidies van de overheid, dat verwijst grotendeels naar de tussenkomsten van het RIZIV ter dekking van het grootste gedeelte van de personeelskosten inzake zorg. Dan zijn er ook nog de tussenkomsten van de Vlaamse overheid voor het personeel inzake animatie en infrastructuurwerken. Die zijn in vergelijking met de tussenkomsten van het RIZIV inderdaad niet te beschouwen als preponderant.

Een gezonde financiële exploitatie vereist dat de kosten minstens gedekt worden door de inkomsten. In de rusthuissector wordt momenteel bij een aantal voorzieningen het exploitatieverlies gecompenseerd door tussenkomsten van derden, zoals gemeentebesturen en congregaties. Dat is ook een realiteit die men in de analyse van het dossier mee in rekening moet brengen.

Als het gaat over de budgettaire draagkracht van ouderen, dus om die andere manier om ervoor te zorgen dat elke factor een eerlijke vergoeding krijgt, moeten we – en u hebt dat zelf gedaan – nagaan hoe het zit met de koopkracht van de bejaarden. Het basisinkomen van de bejaarden die in een rusthuis verblijven – en dat geldt uiteraard ook voor de bejaarden die thuis wonen – is vaak ontoereikend om de toegenomen zorgkosten of het verblijf in het rusthuis te betalen. Het verstrekken van een tussenkomst vanuit bijvoorbeeld de zorgverzekering kan vaak de kloof overbruggen tussen de kosten voor het verblijf van een bejaarde in een rusthuis en zijn pensioen- of andere inkomsten. Toch volstaat zelfs deze extra bijdrage in sommige omstandigheden niet.

Een structurele oplossing voor deze problematiek moet men dus koppelen aan een grondige discussie over de pensioenen en de aanpassing ervan aan de stijgende levensduurte. Vandaag wordt een ander parlement nadrukkelijker geacht om hierover de overheid op de rooster te leggen.

Ik ben begonnen met de cijfers te nuanceren. Is er nu eigenlijk een problematiek die, sterker dan de inflatie, aan de gang is in de rusthuizen? Aan de hand van de objectieve cijfers blijkt het omgekeerde. Men moet de hoogte van de pensioenen niet alleen koppelen aan de prijs van de rusthuisfactuur. Gepensioneerden die in een rusthuis worden opgenomen, verblijven er gemiddeld vijf tot tien percent van hun pensioenloopbaan. Met andere woorden: de problematiek van de koopkracht van de bejaarden mag ook eens worden afgezet tegen andere elementen dan alleen maar het verblijf in een rusthuis. Hoe belangrijk de rusthuiskost ook is, in zijn pensioenloopbaan wordt de senior voor zijn verblijf thuis misschien minstens zo hard geconfronteerd met de inflatie, de stijgende stookoliekosten en dergelijke. Ook daarvoor moeten oplossingen worden gevonden.

Het antwoord verwijst dus nog nadrukkelijker naar andere factoren, zoals het garanderen van het inkomen van de senior of het vinden van een oplossing in het blokkeren van bepaalde rusthuisprijzen. Die zijn blijkbaar, vandaag althans, zelfs met een flamberende inflatie niet van aard om te kunnen spreken van een uitholling van de koopkracht.

Als we over die pensioenkwestie spreken, moeten we ook vermelden dat heel wat ouderen een bijkomend pensioen genieten dat werd opgebouwd in de tweede en derde pijler. En nog een laatste opmerking om te nuanceren: we moeten ook erkennen dat een belangrijk aandeel van de kostprijs van de rusthuisfactuur te maken heeft met de leef- en de woonkost. Ook daar mag men opnieuw solidariteit vragen met de mensen die gewoon thuis verblijven: ook zij moeten hun woon- en leefkost dragen. Daarbij moet men ook rekening durven houden met het feit dat heel wat senioren een eigen woning bezitten.

Is een rusthuis onbetaalbaar? Aan de inkomstzijde van het rusthuis heeft de overheid een belangrijke inspanning geleverd. Ik verwijs naar Protocol 3 over het te voeren ouderenzorgbeleid in België. Daar voorzien we in een nieuwe roc-rvt-reconversie (rob: rustoord voor bejaarden; rvt: rust- en verzorgingstehuis). Op basis van Protocol 3 over het te voeren ouderenbeleid, dat werd afgesloten tussen de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, wordt ongeveer 84 miljoen euro geïnvesteerd in een nieuwe rob-rvt-reconversie in de Vlaamse residentiële ouderenzorg. Dat betekent een gemiddelde subsidieverhoging van ongeveer 110 euro per rusthuisbewoner per maand. Dat is een bijdrage tot de leefbaarheid van de exploitatie.

Iedereen kent de techniek van die rob-rvt-reconversie. Om u het tijdsplan te situeren: onder de vorige regering was elk rusthuis in Vlaanderen verzekerd van een rvt-dekkingsgraad van 55 percent. Dit betekent dat in elk rusthuis 55 percent van de zwaar zorgbehoevende bewoners met een zogenaamd rvt-forfait ook daadwerkelijk werd gesubsidieerd als zwaar zorgbehoevend. Anders geformuleerd: 45 percent van de zwaar zorgbehoevenden werd gefinancierd als in een rob-bed liggend en dus genietend van een minder sterkere omkadering. Vandaag bedraagt de rvt-dekkingsgraad 82 percent. Op 1 oktober 2008 wil ik dit verder optrekken tot 85 percent.

Het is natuurlijk belangrijk dat die RVT-dekkingsgraad verhoogt, want dat biedt rusthuizen de mogelijkheid om hun personeelsomkadering aan te passen aan de zorgbehoefte van de bewoners.

Mijn derde en vierde antwoord zullen veel korter zijn dan het eerste. Ik heb, mevrouw Roex, al bijna alles gezegd wat ik te vertellen heb.

U vraagt me welke voorbereidingen ik heb getroffen om tot een prijsbeheersing te komen als het eerste pakket van de staatshervorming er komt. Ik heb mijn departement een eerste nota laten opstellen waarin een aantal voorstellen zijn opgenomen om een eigen Vlaamse invulling te geven aan het prijzenbeleid in de rusthuizen. Die nota wordt momenteel in mijn kabinet bestudeerd. Ik heb ook een werkgroep opgericht met vertegenwoordigers van de departementen Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, het Agentschap Zorg en Gezondheid, het Agentschap Inspectie en het kabinet. Deze werkgroep moet de uitwerking van een Vlaamse regelgeving inzake het prijzenbeleid in de rusthuizen voorbereiden. Hij gaat nog voor de vakantie van start.

U weet ook, in de mate dat u de actualiteit op de voet volgt, dat er in de Senaat een voorstel is ingediend, dat dit voorstel nog voorwerp uitmaakt van discussie, en dat meer bepaald de reikwijdte van de overheveling – gaat het over de hotelaspecten of komt ook het zorgaspect daarin voor? – nog niet volledig is gestabiliseerd. Wij bereiden ons uiteraard voor op alle scenario's.

Mevrouw Roex, u stelt mij een aantal vragen over de maximumfactuur. Sta mij toe dat ik daarover vandaag niet heel veel zal zeggen.

Eerst over de verklaringen die ik al dan niet heb afgelegd. Een radiojournalist vroeg mij of ik iets zal doen aan de enorme toename van de prijzen en of ik de zorgverzekering zal indexeren. Mijn antwoord kan opnieuw beluisterd worden. Ik heb geantwoord wat ik hier ook zeg: de stijging van de prijzen in de rusthuizen heeft in grote mate te maken met de grotere transparantie door het integreren van de supplementen. Men moet ook nog eens nagaan of dat inderdaad zo'n geweldig dramatische ontwikkeling is, een ontwikkeling die dramatischer is dan wat gewone mensen, die rustig thuis verblijven, ook ondervinden bij het zien van hun stookoliefactuur. Ik ben met die mensen minstens even solidair.

Ik was in dat opzicht ook tevreden te kunnen stellen dat de regering in de middelen had voorzien om de tussenkomst voor thuisverblijvende zorgbehoevenden vervroegd te verhogen tot 125 euro, en dat ik, voor wat het indexeringsvraagstuk betreft, niets wil uitsluiten. Maar ik vind dat in elk geval, gelet op de budgettaire marges, niet aanvaardbaar in deze regeerperiode. Trouwens, er zijn kamerbreed vragen over de toekomst van het geheel van de zorgverzekering, ook gelet op de Europese uitspraak. Het is voorbarig om daar nu harde uitspraken over te doen.

Alle andere syntheses die u wilt maken, over het op de lange baan schuiven en zo, laat ik voor rekening van wie dat zo interpreteert. Ik heb het in mijn antwoord over wat men tussen nu en juni 2009 mag verwachten. Met betrekking tot de discussie over de maximumfactuur en de manier waarop we de toekomst van de zorgverzekering zien,

wil ik bevestigen dat we binnen de regering een werkgroep aan het werk hebben gezet die zal moeten nadenken over de impact van de uitspraak van het Grondwettelijk Hof die we binnenkort verwachten. Deze werkgroep moet onderzoeken welke conclusies daaruit moeten worden getrokken. Ik zal niet vooruitlopen op zijn werkzaamheden. Ik heb hoe dan ook de indruk dat elke conclusie in dat verband meer een volgende legislatuur zal beïnvloeden dan dat ze tussen nu en het komende jaar zal leiden tot ingrijpende veranderingen van wat er vandaag aan de gang is.

Met betrekking tot wat mevrouw Vogels zegt over de inkomensgebondenheid moeten we kamerbreed erkennen dat veel scenario's die in een andere context misschien wel denkbaar zouden zijn, bijzonder bemoeilijkt worden omdat we er niet in slagen om in Brussel de situatie op te klaren zodat we ook echt weten wie er meedoet en wie niet. En dan gaat het ook over de vraag wat er gebeurt als we dat nu eens financieren met alleen maar belastingopbrengsten, en dus geen bijdrage vroegen en een ander systeem van aanmelding zouden organiseren. Men blijft telkens ook zitten met de problematiek van Brussel, bij alle overwegingen, ook met betrekking tot een echte inkomensgerelateerdheid, waarbij de bijdrage rechtstreeks gekoppeld is aan de belastingaangifte. Daarvoor ben ik als Brusselaar uiteraard gevoelig. Ik wil ook veronderstellen dat de partijen die nadenken over de toekomst van de zorgverzekering kamerbreed de logica blijven hanteren dat we Brussel daarin niet loslaten en dat we ook diegenen in Brussel die een beroep willen doen op de Vlaamse Gemeenschap een aanbod willen geven dat coherent is met wat we doen. Dat maakt het technisch wat lastig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot de heer Steven Vanackere, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toekomst van het lokaal gezondheidsoverleg (LOGO)

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Zorgregiodecreet dateert van mei 2003, het Preventiedecreet van november 2003. Beide decreten bepalen de toekomst van de LOGO's, het lokaal gezondheidsoverleg. Het eerste

decreet tekent de geografische grenzen uit, het tweede decreet legt onder meer de financiering en de opdracht van de LOGO's vast. Tot op heden zijn voor geen van beide decreten uitvoeringsbesluiten gepland, hoewel ze herhaaldelijk werden aangekondigd. Herhaaldelijk werd ook input gevraagd aan de LOGO's.

Mijnheer de minister, op 12 september 2007 ontving elke LOGO-voorzitter een brief van u met de vraag naar aftoetsing van het kader van de uitvoering eerstelijnsgezondheidszorg- en preventiedecreet, een prioriteit in uw beleidsbrief. Uw kabinet beloofde kort daarop de definitieve plannen toe te lichten op een overleg op 24 januari 2008. Dat overleg werd uitgesteld door het kabinet. Intussen zijn we in de maand juni en is er nog geen overleg geweest.

Af en toe zijn er stukken gecommuniceerd: in de toekomst zouden er 15 in plaats van 26 LOGO's zijn, de geografische indeling zou gebaseerd zijn op het Zorgregiodecreet en er zou afstemming komen op de eerstelijnsgezondheidszorg. Daar is nog geen bevestiging van gekomen op het terrein.

Mijnheer de minister, plant u alsnog een overleg met de LOGO's zoals eerst aangekondigd in de brief van september en gepland in januari 2008? Kunt u meer duidelijkheid verschaffen over de toekomstige geografische indeling? Zult u zich daarvoor baseren op het voorontwerp van wijziging van het Zorgregiodecreet dat de Vlaamse Regering goedkeurde in april 2008? Zal bij de indeling rekening worden gehouden met regiospecifieke kenmerken? Hoe zullen de LOGO's worden gefinancierd? Zal de financiering ook in de toekomst op basis van het inwonersaantal gebeuren? Welke garanties kunt u bieden aan de werknemers van de LOGO's met betrekking tot hun werkzekerheid? Welke garanties kunt u bieden aan de partners van de LOGO's met betrekking tot de onderling opgebouwde relaties? Welke timing plant u met betrekking tot het opstarten van de nieuwe convenants van de LOGO's? Welke timing plant u met betrekking tot de uitvoeringsbesluiten voor het Zorgregiodecreet en het Preventiedecreet?

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, deze vraag betreft een problematiek die al jarenlang aansleept en die in deze commissie al verschillende keren werd aangekaart. Het lokaal gezondheidsoverleg kwam oorspronkelijk tot stand via het besluit van de Vlaamse Regering van 31 juli 1991 betreffende de gezondheidspromotie. De diverse LOGO's werden sinds 1997 één voor één opgericht. Ze worden op jaarbasis gesubsidieerd door middel van ministeriële besluiten en sluiten elk een convenant af met de Vlaamse overheid.

Het Preventiedecreet kwam in 2003 tot stand en gaf de LOGO's een decretale opdracht mee. De invulling daarvan moest via uitvoeringsbesluiten verlopen, net zoals de subsidiëring en de erkenning. Tot op vandaag zijn deze uitvoeringsbesluiten er nog steeds niet en zijn de LOGO's genoodzaakt verder te blijven werken volgens het oorspronkelijke besluit van 1991 dat in de jaren negentig nog diverse keren werd gewijzigd. Het Zorgregiodecreet dateert van 2003 en wordt gewijzigd. Dit decreet is dan weer van belang voor de geografische grenzen van de LOGO's. Tot slot is er het decreet eerstelijnsgezondheidszorg dat dateert van 2004 en waarvan ook de uitvoeringsbesluiten ontbreken.

Er rijzen dus verschillende problemen. Enerzijds is het onduidelijk hoe de uitvoeringsbesluiten voor de LOGO's zich zullen verhouden tot het Zorgregiodecreet en het decreet eerstelijnsgezondheidszorg. Worden de verschillende decreten en de uitvoeringsbesluiten op elkaar afgestemd? Er is tot vandaag geen zicht op een algemeen structurerend kader.

Anderzijds betekent het uitblijven van uitvoeringsbesluiten voor de LOGO's natuurlijk ook dat ze zelf worden geconfronteerd met een grote onzekerheid inzake hun toekomstige werking en financiering. Personeelsleden met jarenlange ervaring beginnen steeds meer uit te kijken naar andere jobs met meer zekerheid en verlaten de LOGO's. Er is geen langetermijnvisie voor de opdrachten die de LOGO's moeten uitvoeren of voor de financieringswijze. Ook de partnerorganisaties waarmee wordt samengewerkt, weten niet waar ze aan toe zijn. Bovendien lopen de convenants met de LOGO's eind dit jaar af, waardoor er ook een probleem van timing rijst.

Wat natuurlijk ook ongenoegen met zich meebrengt bij de LOGO's, is de gebrekkige manier van communiceren en informeren vanuit de overheid. Men is weliswaar op de hoogte van de krachtlijnen die in de uitvoeringsbesluiten zullen terug te vinden zijn, maar het is herhaaldelijk gebeurd dat overleg met de LOGO's werd uitgesteld of dat de LOGO's geen reactie mochten ontvangen op hun schrijven naar uw kabinet.

Mijnheer de minister, kunt u een stand van zaken geven over de uitvoeringsbesluiten van voornoemde decreten? Wanneer mogen we die verwachten? Zullen de uitvoeringsbesluiten voor de LOGO's worden afgestemd op het Zorgregiodecreet en op het decreet Eerstelijnsgezondheidszorg? Kunt u een algemeen structurerend kader verschaffen waarbinnen de verschillende actoren uit het Preventiedecreet en het decreet Eerstelijnsgezondheidszorg zich zullen verhouden tot elkaar? Kunt u de krachtlijnen meegeven die in de uitvoeringsbesluiten voor de LOGO's vervat zullen zitten, op vlak van financiering, werking en taakstellingen? Hoe en wanneer zult u hierover overleg plegen met de LOGO's?

De voorzitter: Mevrouw Vogels is nog niet aanwezig en kan haar vraag dus niet stellen. Ze zal straks kunnen repliceren op het antwoord van de minister.

Minister Vanackere heeft het woord.

Minister Steven Vanackere: Mijnheer de voorzitter, ik zal op de verschillende vragen een gebundeld antwoord geven.

De LOGO's werden op donderdag 5 juni laatstleden uitgenodigd op mijn kabinet voor een onderhoud. Tijdens een bijzonder vruchtbaar onderhoud van haast drie uur heb ik – op basis van het nieuwe ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering – uitvoerig van gedachten kunnen wisselen met afgevaardigden van de 26 LOGO's.

Ik wil tegenspreken dat er een gebrekkige communicatie is geweest of dat brieven niet zijn beantwoord. Men kan maar communiceren als men beslissingen te communiceren heeft. Ik spreek tegen dat we de boot van het overleg hebben afgehouden. De goede verstandhouding op het overleg vorige week toonde aan dat we goed naar elkaar konden luisteren en dat we veel problemen constructief hebben aangepakt.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Ik verwees naar een schrijven van de LOGO's naar u en uw kabinet op 6 februari. Begin mei hadden ze daar nog steeds geen antwoord op ontvangen.

Minister Steven Vanackere: Dat is normaal gesproken niet mogelijk. Het niet sturen van een antwoord is geen gebruik op mijn kabinet. Het antwoord dat men wel kan krijgen oop een dergelijke brief is dat we pas later kunnen ingaan op het inhoudelijke element.

Het ontwerp van aangepast Zorgregiodecreet werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd en is op 19 mei laatstleden voor advies naar de Raad van State vertrokken. Er werd een adviestermijn van dertig dagen gevraagd. Binnenkort zou dat op de regeringsbanken moeten kunnen liggen.

Tijdens deze bestuurstermijn zal het uitvoeringsbesluit betreffende de Samenwerkingsinitiatieven Eerstelijnsgezondheidszorg (SEL) aan de regering ter goedkeuring worden overgelegd. Dit is een uitvoeringsbesluit van het decreet Eerstelijnsgezondheidszorg. Dit ontwerp werd besproken met de samenwerkingsinitiatieven voor thuiszorg (SIT) op mijn kabinet op 7 mei laatstleden en werd voor advies aan de Vlaamse Gezondheidsraad (VGR) overgelegd. Ik verwacht dit advies deze week. Het ontwerp van besluit betreffende de LOGO's werd begin deze maand voor advies naar de VGR gestuurd. Ik verwacht dat advies over enkele weken, waarna het dossier zijn weg kan vervolgen naar de Inspectie Financiën. Het ontwerp van besluit betreffende de Vlaamse werkgroepen

in het kader van het Preventiedecreet bevindt zich in hetzelfde stadium als het ontwerp van besluit betreffende de SEL's. Ik verwacht dus het advies van de VGR deze week.

De ontwerpen van besluit betreffende de partnerorganisaties en de organisaties met terreinwerking betreffende het bevolkingsonderzoek en betreffende de infectieziektepreventie zijn ver gevorderd, maar er worden nog tekstaanpassingen aangebracht in overleg met het Agentschap Zorg en Gezondheid. Elk van deze besluiten wordt binnen deze legislatuur afgerond. Op korte termijn – zomer 2008 – zal ik de diverse besluiten – over de LOGO's, over de SEL's en over de werkgroepen – kunnen voorleggen aan de Vlaamse Regering.

Enkele vragen hebben betrekking op de geografische indeling. Zoals u waarschijnlijk al weet, heb ik gekozen voor een schaalvergroting voor de LOGO's, inderdaad gebaseerd op het Zorgregiodecreet. Dit zal logischerwijs leiden tot een herschikking en verschuiving van de huidige 26 LOGO's naar 15 LOGO's. De LOGO's worden gesitueerd op het niveau van het regionaalstedelijk gebied van het Zorgregiodecreet. Het regionaalstedelijk gebied Brussel wordt opgesplitst volgens de gewestgrenzen in een werkgebied voor het LOGO Brussel-Hoofdstad en een werkgebied voor de regio Halle-Vilvoorde omwille van het verschillende juridische kader waarbinnen deze LOGO's moeten werken.

In het ontwerp van regelgeving wordt rekening gehouden met stedelijke en landelijke verschillen die binnen één werkgebied van eenzelfde LOGO kunnen optreden. In het besluit staat uitdrukkelijk: "Het LOGO kan zich op zodanige wijze organiseren dat rekening wordt gehouden met de specifieke noden van delen van het werkgebied". Dit is zeker van belang voor de regionaalstedelijke gebieden van Gent, dat ook het Meetjesland en Zuid-Oost-Vlaanderen omvat, en van Antwerpen, dat ook de Rupelstreek en Klein-Brabant omvat. De lokale verankering wordt onder meer gewaarborgd door de lokale besturen op te nemen als verplicht uit te nodigen partners bij de oprichting van de nieuwe LOGO's.

Dan volgen enkele vragen over de opdracht, de werking en de afstemming op de eerstelijnsgezondheidszorg. De financieringsaspecten en de afstemming op de eerstelijnsgezondheidszorg zal ik zo dadelijk behandelen. Wat de opdrachten en werkingsbeginselen van de LOGO's betreft, zal ik aan de Vlaamse Regering voorstellen om de volgende krachtlijnen inzake de opdrachten goed te keuren. De LOGO's worden vooreerst geacht loyaal mee te werken aan de uitvoering van het Vlaamse preventieve gezondheidsbeleid en vormen een aanspreekpunt voor de Vlaamse overheid op dit vlak.

Van de LOGO's wordt verwacht dat ze de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen bekendmaken en hun eigen

werking promoten via informatieverstrekking en netwerkvorming. Ze vormen een aanspreekpunt en gids voor preventieorganisaties wat te gebruiken methodieken en preventiematerialen betreft. De term preventieorganisaties gaat zeer breed: het gaat om organisaties – of hun plaatselijke of regionale afdelingen – met een werking binnen het LOGO-werkgebied die een meerwaarde kan bieden voor de uitvoering van een preventief gezondheidsbeleid. Daarbij kan men onder meer denken aan huisartsenkringen, centra voor leerlingenbegeleiding (CLB), bedrijfsgezondheidsdiensten, lokale besturen, diensten van ziekenfondsen, consultatiebureaus van Kind en Gezin en welzijns- en gezondheidsraden.

LOGO's sensibiliseren preventieorganisaties voor acties die Vlaamse gezondheidsdoelstellingen dichterbij brengen. Ze stimuleren het resultaatgericht overleg en coördineren gezamenlijke acties. Ze bieden ondersteuning aan preventieorganisaties bij de uitvoering van acties en evalueren deze acties samen met de preventieorganisaties. LOGO's werken mee aan de ontwikkeling en evaluatie van methodieken in samenwerking met partnerorganisaties zoals het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie (VIG) en de Vereniging voor Alcohol- en andere Drugproblemen (VAD). Ze vervullen een adviesfunctie voor de Vlaamse overheid en lokale besturen, bijvoorbeeld in het kader van de opmaak van een lokaal sociaal beleidsplan of de uitwerking en evaluatie ervan.

LOGO's kunnen ook zelf acties uitvoeren indien die complementair zijn met activiteiten van andere organisaties en gedragen worden door het LOGO-netwerk. Ze zullen ook verantwoordelijk worden voor de invulling van de eerste trap van het medisch milieukundig netwerk.

Andere vragen gaan over de afstemming van het Zorgregiodecreet en het algemeen structurerend kader. Ik zal voorstellen aan de Vlaamse Regering om de LOGO's en de SEL's allebei op het regionaalstedelijk gebied te situeren. Qua schaalgrootte en juridische structuren zal er dus een één-op-één-relatie wordt gerealiseerd tussen SEL's en LOGO's. Dit opent perspectieven op samenwerking, bijvoorbeeld het delen van eenzelfde huisvesting, wat vanuit economisch oogpunt een aantrekkelijke denkpiste kan worden, of zelfs verdergaande vormen van integratie tussen beide structuren. In beide ontwerpen van besluit zijn nog andere bepalingen inzake afstemming terug te vinden. Zo zullen LOGO's samenwerkingsafspraken moeten maken met SEL's. Dergelijke samenwerkingsvormen kunnen een nuttige invulling krijgen als het gaat over thema's waar beiden een inbreng kunnen hebben. Ik denk bijvoorbeeld aan valpreventie, waar ze allebei aan werken en waar ze binnen eenzelfde territorium hun acties goed kunnen afstemmen. Er zijn nog tal van andere voorbeelden.

Ik zal afstappen van een financiering enkel op basis van het inwoneraantal. Ik zal een vast bedrag per LOGO

voorstellen, aangevuld met een bedrag per inwoner. Ik kan u nu reeds zeggen dat ik voor het totale budget voor de LOGO's voorzien in een aanzienlijke stijging op jaarbasis, gevoelig meer dan de inflatie. Bovenop deze vaste financiering, die gebaseerd zal zijn op een vast gedeelte en een gedeelte per inwoner, voorzie ik ook in een bonussysteem waarbij men kan werken met een beloning bij het halen van vooraf bepaalde resultaten.

De bespreking die ik vorige week donderdag had met de vertegenwoordigers van de LOGO-structuren heeft mij doen begrijpen dat men de extra inspanning weet te waarderen die de Vlaamse Regering doet voor het organiseren van deze overgang naar een nieuwe werkformule en voor het uittrekken van extra middelen.

Ik kom tot de garanties die we kunnen bieden aan de werknemers. LOGO-medewerkers zijn personeelsleden van de afzonderlijke LOGO-vzw's. Het is duidelijk dat een herschikking en een schaalvergroting van de LOGO's een verschuiving van het LOGO-personeel zal veroorzaken. Ik voorzie in het ontwerp van besluit in een voldoende lange overgangsperiode en in overgangsmaatregelen om deze gedeeltelijke personeelsverschuiving mogelijk te maken. De datum voor de inwerkingtreding van het besluit is 1 januari 2010, zodat er een overgangsperiode is om de omvorming naar de kleinere dimensie of het kleinere aantal LOGO's met een iets grotere dimensie, zorgvuldig voor te bereiden.

Aangezien het totale budget voor de LOGO-werking aanzienlijk stijgt, is er echt geen probleem inzake de continuering van het personeelseffectief op algemeen vlak. Er zal natuurlijk links of rechts aan personeelsleden moeten worden gezegd dat ze in een nieuwe structuur en desgevallend in een nieuwe ankerplaats zullen moeten werken. Ik heb de zwakheid om te vinden dat dat niet zo dramatisch is. Ik heb het gevoel dat we uiteraard een stukje zekerheid moeten kunnen bieden inzake het continueren en zelfs het versterken van de inspanning. Dat betekent echter niet noodzakelijk dat voor elk individueel personeelslid moet worden nagegaan of hij voor de rest van zijn carrière exact hetzelfde zal blijven doen als in het verleden. Het omgekeerde zeggen, zou trouwens beangstigend overkomen voor die personeelsleden.

In het voorliggende ontwerp van besluit treden we minder regulerend op inzake de voltijdsequivalenten (vte) die geacht worden deel uit te maken van een LOGO-equipe. De oude norm van 2,5 vte wordt losgelaten en het wordt een verantwoordelijkheid van de LOGO-besturen om te zorgen voor de aanwezigheid van voldoende competenties en menskracht. Ik doe dat uitdrukkelijk, en ik heb dit ook toegelicht in het overleg van vorige donderdag. Men mag niet denken dat ik vind dat bepaalde competenties niet aanwezig hoeven te zijn. Ik ga ervan uit dat het geven van de

verantwoordelijkheid aan de LOGO-instanties veel meer responsabiliserend werkt dan wanneer er in de Koolstraat 35 zou worden gestipuleerd hoe het personeels-effectief exact moet worden ingevuld. Als ik ervoor zorg dat de LOGO-verantwoordelijken een deel van het eigen beleid kunnen ontwikkelen rond het inzetten van middelen en mensen, dan moet men dat niet beschouwen als een teken van onverschilligheid, maar als een grotere responsabilisering voor het behalen van resultaten.

U vroeg welke garanties ik kan bieden aan de partners van de LOGO's met betrekking tot de onderling opgebouwde relaties, en in welke timing ik voorzie met betrekking tot het opstarten van nieuwe convenants. Ik krijg veel te horen dat er de afgelopen jaren relaties werden opgebouwd. Ten aanzien van een nieuw besluit stelt men dat het de bestaande samenwerking kan bemoeilijken, dat banden verscheurd zullen worden en dergelijke. Het is natuurlijk zo dat een aantal LOGO's wijzigingen zullen bemerken in hun werkgebied. Er zullen onmiskenbaar wijzigingen optreden in de onderling opgebouwde relaties tussen netwerkpartners en de LOGO's. Ik neem aan dat de nieuwe LOGO-besturen keuzes zullen maken die de tot dusver geleverde inspanningen inzake netwerking zoveel mogelijk zullen consolideren. Om het met een boutade te zeggen: als een ploeg erin slaagt om veel samenwerkingsverbanden uit te bouwen, dan zal ze er na 2010 ook in slagen. Het is niet door alles te behouden zoals het is dat relaties worden gecontinueerd, maar wel door te investeren in de netwerking.

Ik heb begrip voor de vraag naar continuering van de opgebouwde relaties, maar we moeten de wijziging echt niet dramatiseren. De werkwijze met driejaarlijkse convenants en jaarlijkse ministeriële besluiten zal kunnen vervallen vanaf het moment dat het besluit van de Vlaamse Regering in werking is getreden. De nieuwe regelgeving zal een subsidie betreffen in de vorm van een financiële bijdrage met een reglementair karakter. De bestaande convenants zullen uiteraard met een jaar verlengd worden, dus tot eind 2009. Daarna zal men in een nieuw model kunnen stappen dat naar mijn smaak én stabiel én responsabiliserender is én dat nog steeds vertrekt vanuit een netwerkidee waarbij de dimensie van het territorium waarop wij zullen vragen aan de LOGO's om verantwoordelijkheid op te nemen, ertoe zal leiden dat ze de netwerking nog beter mogelijk maken. Er zijn mogelijkheden om zich te organiseren binnen een LOGO voor kleinere verbanden, maar ook de samenwerking van verschillende LOGO's, bijvoorbeeld op provinciaal niveau of op interprovinciaal niveau, komt uitdrukkelijk in het besluit aan bod als een manier om de samenwerking te consolideren.

Wat ik vanuit de Vlaamse overheid heel belangrijk vind, is een nieuwe structuur die zorgt voor een aantal aanspreekpunten voor het Vlaams beleid, met een dimensie waardoor nog echte impulsen gegeven kunnen worden.

Vijftien mensen bijeenbrengen in een vergaderzaal, dat lukt. Met dertig mensen lukt het ook, maar met al te grote LOGO-aantallen wordt het lastiger om met een zinvolle financiering een aansturing te doen en om in het gezondheids- en preventiebeleid van de Vlaamse overheid een lijn te trekken die voldoende gestroomlijnd is.

Wij laten de tijd aan deze nieuwe werkwijze en wij trekken dat ook door op andere domeinen. Daarbij verwijs ik niet alleen naar de SEL's. Ook voor de welzijnswereld hoop ik op een dergelijke samenwerking. Daarom ben ik ervan overtuigd dat het goed is om te streven naar een gelijkaardige territoriale organisatie. Dat zal enig aanpassingswerk vergen. Het is niet zo eenvoudig om met nieuwe omgevingen te moeten werken. Wie vandaag met hart en ziel met dit soort werk bezig is en daarin slaagt, zal daar morgen ook in slagen, met een aantal gemeenten meer of minder.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord. Het is positief dat er op de verschillende domeinen waarop mijn vraag betrekking had stelselmatig verder wordt gewerkt. We zullen uitkijken naar de concretisering: eerst de adviezen en daarna de besluitvorming.

Ik stip ook aan dat in uw voorstelling de mogelijkheden tot samenwerking worden versterkt. Door de geografische afbakeningen op elkaar af te stemmen ontstaat de mogelijkheid om in de diepte beter samen te werken. Dat is positief.

Uw antwoord leert mij, als ik het goed heb begrepen, dat er extra middelen komen. Een veranderingsproces roept altijd weerstanden op. Dan zijn extra middelen vaak de smeerolie – ik gebruik het woord zonder enige negatieve connotatie – om veranderingen in te zetten. Heb ik u goed begrepen? Zegt u dat we naar een soort driedubbele financiering gaan: een vaste, een die gekoppeld is aan het aantal inwoners, en dan een bonus volgens de prestaties? Of is het een vaste financiering, gekoppeld aan het aantal inwoners, met daarnaast een bonus?

Minister Steven Vanackere: Het is eigenlijk een tweetrapsraket, met een belangrijk voorspelbaar deel en een iets kleiner tweede deel, met dat bonussysteem. Bij de berekening van dat eerste grote deel gaat het inderdaad om een wiskundige formule waarbij men een vast deel heeft en een variabel deel per inwoner. Als er via dat reglementaire kader geen enkel misverstand bestaat, kan men dat eerste deel wel degelijk als perfect voorspelbaar beschouwen. Abstractie makend van bevolkingsevoluties biedt het de LOGO's zekerheid over hun toekomstige financiering in dat eerste grote deel.

De heer Bart Van Malderen: Dank u voor die verduidelijking. Met betrekking tot de overgangsmaatregelen

stelt u terecht dat de wijzigingen inzake personeel en dergelijke wellicht beperkt zullen blijven, maar toch ook niet helemaal uit te sluiten zijn. Dat lijkt mij een duidelijk antwoord. U zegt dat we in een overgangstermijn willen voorzien die zou aflopen op 1 januari 2010. Stel dat we de zomer nodig hebben voor besluitvorming en implementatie, dan gaat het over iets meer dan een jaar. Ik vraag mij af in hoeverre we daarmee mogelijke opzegtermijnen kunnen overbruggen. Het zal wellicht om een beperkte groep gaan. Zo niet, dan worden die vzw's met een sociaal passief opgezaaid, terwijl zij niet direct reserves kunnen opbouwen. Dat zou hen toch in de problemen kunnen brengen? Ik zou ervoor pleiten om in die gevallen – en gezien de beperktheid van het aantal mogelijke gevallen – toch specifieke oplossingen mogelijk te maken in functie van de realiteit op het terrein.

Minister Steven Vanackere: U zegt terecht dat men een veranderingsproces kan vergemakkelijken door te voorzien in extra middelen. Geen enkele nieuwe LOGO-structuur zal, als zij de som maakt van de middelen die ter beschikking staan, erop achteruitgaan in vergelijking met het verleden, ook niet met het verleden van de samenstellende delen. Dat betekent ook dat er ten aanzien van het personeel uiteraard geen individuele garanties kunnen worden gegeven. Maar wie vandaag goed functioneert, heeft geen enkele reden om zich naar aanleiding van deze operatie zorgen te maken. De economische draagkracht is aanwezig om alle personeelsleden een onderkomen te bieden.

Meer in het algemeen heb ik het gevoel dat de problematiek van een sociaal passief zich hier niet zal voordoen, want we zitten hier niet in een krimp- maar in een groei-markt. We zullen dat zorgvuldig bekijken. Ik begrijp uw bezorgdheid. Om deze operatie te kunnen organiseren op een manier die iedereen motiveert die bij de LOGO's is betrokken, moeten wij zoveel mogelijk geruststellende signalen kunnen geven – en ik wil die ook geven. Economisch gesproken is in middelen voorzien om ervoor te zorgen dat in geen enkel geval de overgang aanleiding geeft tot minder financiële middelen, waardoor men in de knel zou kunnen geraken ten aanzien van zijn personeelskader. Daarmee is niet gezegd dat er geen normaal verloop kan zijn van personeelsleden, maar de oorzaak van een eventueel ontslag moet niet liggen in het samensmelten van de verschillende organisatiestructuren.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Mijnheer de minister, ik krijg graag nog twee verduidelijkingen. De samenwerking met de SEL's is me nog niet duidelijk, want dat gaat toch over de samenwerking inzake eerstelijnsgezondheidszorg. Dat is deels preventief. U zei dat de werking van de LOGO's zich toespitst op het loyaal meewerken aan het preventiebeleid. Hoe moeten die twee zich tot elkaar verhouden?

U hebt voor Oost-Vlaanderen de opsomming gemaakt van de afstelling op de zorgregio's Gent, Meetjesland en Zuid-

Oost-Vlaanderen. Bent u bereid om te overwegen om één groot overkoepelend instrument te hebben per provincie met verschillende entiteiten, niet beperkt tot drie?

Minister Steven Vanackere: Mevrouw Van der Borgh, ik zal vooral op uw tweede vraag ingaan omdat die vraag leeft, bijvoorbeeld in Limburg. Daar is een sterke provinciale werking. Men heeft me gevraagd of ik de provinciale werking wil tegenhouden. Ik antwoord: allesbehalve. Ik geloof in de provincies als een goed niveau om goede praktijken uit te wisselen. Wat meer is, ik wil samenwerking tussen LOGO's uit verschillende provincies. In het besluit zal ik vijftien LOGO's erkennen. Als ze kiezen voor een deelwerking, dan zal ik dat aanmoedigen. Als ze willen samenwerken, dan zal ik hen ook aanmoedigen. Maar ik heb een niveau nodig om vanuit de Vlaamse overheid de aansturing te verzekeren, en ik wil dat coherent op de verschillende domeinen doen.

In Limburg zijn ook andere initiatieven op provinciaal niveau georganiseerd. Ik wil voorkomen dat men in de verschillende bevoegdheidssectoren met verschillende territoria zou werken, waardoor de samenwerking tussen LOGO's en andere structuren, wat zeker zo belangrijk is als de samenwerking tussen de LOGO's onderling, zou worden bemoeilijkt omdat de ene op provinciaal niveau en de andere op subprovinciaal niveau is georganiseerd.

Mijn antwoord is genuanceerd, maar ook heel klaar. Ik zal vijftien LOGO's kennen en erkennen. Ik wil dat ze andere verbanden aangaan, ik heb daar geen enkel probleem mee. Ik ga niet in Oost-Vlaanderen een provinciale LOGO erkennen, terwijl ik dat elders anders zou doen. Dan zouden we niet coherent bezig zijn.

Het debat over de samenwerking tussen LOGO's en SEL's zou ons heel ver kunnen leiden. We hebben het in deze commissie al meer dan eens aangehaald. Het is jammer dat de initiatieven binnen de sectoren die tot de bevoegdheid van deze commissie behoren, niet altijd op elkaar zijn afgestemd. Een samenwerkingsinitiatief in de eerstelijnszorg heeft aandacht voor hoe een bepaalde zorg wordt georganiseerd zit in een ander verhaal dan de LOGO's die meer op preventie zijn toegespitst.

Ik gaf het voorbeeld van valpreventie. Iemand met ervaring in de thuiszorg vraagt hoe de sensibilisering tot het vermijden van valincidenten kan worden georganiseerd. Die persoon kan heel nuttig samenwerken met de LOGO's die meer preventief werken. Dit soort samenwerkingsverbanden zal op het terrein vorm moeten krijgen. Ik zal dat niet te veel dicteren. Ik wil ervoor zorgen dat die mensen met elkaar kunnen spreken, door dezelfde dimensie te hanteren.

Als ze op dezelfde dimensie zitten, kunnen ze ook logistiek samenwerken. Ze kunnen overwegen om

huurkosten te verminderen door te kiezen voor een gezondheidshuis op regionaalstedelijk niveau. Ik droom ervan om die mensen samen te brengen. Ik ga dat niet decreteren vanuit Brussel, maar als mensen samenwerken, komen ze op ideeën om kosten te besparen, bijvoorbeeld door hun administratie samen te organiseren. Hoe meer ze verstrengeld geraken, hoe meer we goede resultaten zullen halen, met respect voor de autonomie van hun doelstelling en hun eigen expertise en roeping.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Waar zit het verschil? Het kan toch niet de bedoeling zijn dat SEL's en LOGO's hetzelfde gaan doen. Ik hoop dat er nog een wezenlijk verschil is tussen beide.

Minister Steven Vanackere: Het wezenlijke verschil ligt in de roeping. Men zegt wel eens dat een gezond mens iemand is die nog niet voldoende onderzocht werd door een dokter. Een LOGO wordt geacht zich bezig te houden met iedereen en werkt preventief, onder meer voor scholen. SEL's leggen iets sterker het accent op diegenen die al zorg ontvangen of een zorgvraag formuleren. Er is duidelijk een verschil in roeping. Een SEL wil de afstemming van de zorg helpen perfectioneren tussen huisartsen, thuiszorg, specialisten enzovoort.

Mevrouw Vera Van der Borgh: In wezen hoort preventie dan niet meer thuis bij de SEL's?

Minister Steven Vanackere: Dat zit daar ook niet. U hebt in zeker opzicht wel gelijk als het over thuiszorg gaat. Zit daar een preventietaak in? In literaire zin zeker. Wie komt er in de huiskamers? Mensen die aan thuiszorg doen. Ze zien dingen die in een preventieve logica nuttig kunnen worden verwerkt in een goede aanpak. U moet daar ook de expertise van de LOGO's mee valoriseren.

De voorzitter: Mevrouw Vogels heeft het woord.

Mevrouw Mieke Vogels: Mijnheer de minister, ik ben blij dat de mist eindelijk optrekt met betrekking tot het preventieve gezondheidsbeleid. Waarom heeft het in godsnaam zo lang moeten duren? In 2003 lagen alle puzzelstukken al klaar. Toen zijn het decreet Eerstelijnsgezondheidszorg, het Gezondheidspreventiedecreet en het Zorgregiodecreet goedgekeurd.

De voorzitter: Moesten daar geen uitvoeringsbesluiten voor worden gemaakt?

Mevrouw Mieke Vogels: Natuurlijk, maar waarom heeft het zo lang geduurd? De minister voert nu uit wat de geest van die drie decreten is. Het verheugt me dat hij onderschrijft dat regionaal werken erg belangrijk is. Op die manier ontstaan er een heleboel opportuniteiten voor samenwerking. Ik ben daar erg tevreden over.

U wilt nog voor het zomerreces de uitvoeringsbesluiten van de SEL's en LOGO's aan de Vlaamse Regering

voorleggen. De huidige convenants zullen met een jaar worden verlengd. Nog voor het zomerreces weet de sector duidelijk waar hij aan toe is. Dat is een goede zaak.

U zegt dat er een zekere autonomie is met betrekking tot het personeelseffectief. Ik ben daar niet per definitie tegen, maar ik maak me een beetje zorgen over de medisch milieukundigen.

Minister Steven Vanackere: De medisch milieukundigen zijn een heel ander verhaal. Ze zijn georganiseerd in een structuur waarin ze hun taak kunnen blijven vervullen. Ze hebben een enorm belangrijke taak waarover we met hun vertegenwoordigers in goed gesprek zijn. We zullen daar de tijd voor nemen. Ze vallen niet onder dit verhaal van autonomie.

Mevrouw Mieke Vogels: Dat is duidelijk.

Wat is de relatie tussen deze nieuwe structuur en het VIG? Het VIG zou als een soort kenniscentrum moeten kunnen optreden. Ik denk vooral aan de specifieke situatie van grootsteden. Het is daar absoluut niet zo evident om mensen in een preventief verhaal te mobiliseren. Kennis van de verschillende culturen die in een stad leven, is noodzakelijk. Hoe zet men allochtone vrouwen ertoe aan om naar hun borsten te laten kijken? Hoe gaat men om met gezonde voeding in een multiculturele samenleving? Ik hoop dat u daar ook een beetje aan denkt als u het over bonussen hebt. Er zou kennis moeten worden toegeleverd, bijvoorbeeld vanuit het VIG. In het verleden is gebleken dat de LOGO's met de handen in het haar zaten over de aanpak van dergelijke zaken.

Mevrouw Van der Borgh, een SEL kan in een stedelijke omgeving worden geconfronteerd met een probleem als suikerziekte. Dat komt nogal eens voor bij allochtonen. Men zou met het LOGO kunnen afspreken om naar die doelgroep een campagne te voeren of acties op te zetten om minder suiker te eten. In die zin is er samenwerking. Dat is altijd de opzet geweest. Ze kunnen van elkaar leren en beter inspelen op de lokale realiteit.

Mijnheer de minister, wat is de relatie tussen het VIG en de LOGO's?

Minister Steven Vanackere: Wat u hebt gezegd, kan ik voor mijn rekening nemen. De meeste overwegingen die u maakt, zou ik zelf hebben kunnen maken.

Ik verwacht van de LOGO's, ook in een stedelijke omgeving, dat ze expertise ontwikkelen. Ze moeten dat niet afschuiven. Veel mensen die in de LOGO's actief zijn, zijn trouwens drommels goed bezig. Het VIG kan een draaischijffunctie helpen realiseren waardoor zaken die in Gent lukken, ook lukken in Antwerpen of Brussel. Het VIG kan een wisselwerking helpen

organiseren. De relatie tussen het VIG en de LOGO's maakt deel uit van een structuur waarin er netwerking is. Het VIG heeft niet in elke LOGO een afgevaardigde. Het gaat om samenwerking die ik wel wil helpen organiseren, maar die in de praktijk al vaak een realiteit is. Wat functioneert wil ik een organische groei laten kennen. Mocht zich een behoefte aftekenen om dit te conventionaliseren, dan wil ik dat overwegen.

Mevrouw Mieke Vogels: Is er gesproken met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG)? In bepaalde gevallen investeren steden en gemeenten mee in de LOGO's. Er komt nu een schaalvergroting waardoor de stedelijke structuur daar iets verder vanaf zal staan. Dat is spijtig omdat er soms een goede inbreng was van de lokale besturen.

Minister Steven Vanackere: Ik heb zelf geen overleg gehad met de VVSG, maar ik ben ervan overtuigd dat er op het niveau van mijn administratie wel degelijk informatie is uitgewisseld. Ik moet dat nakijken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
